
Akta Kazimierza Wencła

Do zasobu AAN zostały przekazane przez p. Urszulę Baranowską niezwykle ciekawe i cenne Akta jej dziadka Kazimierza Wencła, żołnierza I Brygady Legionów Polskich, internowanego w obozie w Húsztt.

Obok dokumentów osobistych znajdują się w nich sztambuch z prywatnymi notatkami Legionisty, m.in. ewidencja żołnierzy Legionów Polskich internowanych w obozie w Húsztt. Pamiętnik ubarwiony jest serią humorystycznych szkiców autorstwa Kazimierza Wencła obrazujących życie obozowe. Ogromne wrażenie robi karta pamiątkowa z podpisami Legionistów I Brygady Legionów Polskich "Rozbitki byłych Piłsudczyków z niewoli w Húsztt" z maja 1918 roku, okraszona pieczęcią komisji obozowej. Zbiór różnych fotografii Legionistów na pewno zainteresuje badaczy tematu. Atrakcyjna jest również kolekcja papierów wartościowych: weksli i obligacji radzieckich.

Dokumenty te są szczególnie atrakcyjne ze względu na rzadkie materiały dotyczące internowania w obozie Húsztt. Zostali tam skierowani żołnierze Legionów Polskich, którym nie udało się dotrzeć do gen. Józefa Hallera i przebić się przez linię frontu pod Rarańczą w lutym 1918 roku, po zawarciu traktatu brzeskiego.

Do Husztu przywieziono pociągami ponad 620 żołnierzy. Warunki egzystencji w obozie były bardzo ciężkie. Internowani byli umieszczani w barakach, które w czasie zimy nie były ogrzewane. Obóz w Huszt był otoczony drutem kolczastym, a legionistów pilnowali żołnierze węgierscy. Porcje żywnościowe przewidziane dla jeńców wojennych były mocno zaniżone. Niedobór pożywienia tak osłabiał więźniów, że nie byli oni w stanie wejść na piętrowe prycze. W dniu 28 maja 1918 r. wszyscy internowani musieli przemaszerować do okręgowego więzienia w Marmaros-Sziget. Obóz żołnierski został zlikwidowany, ale legionistów, których nie zatrzymano jako świadków, ewentualnie jako oskarżonych, skierowano na front włoski.

Więcej na ten temat można przeczytać na stronie: <http://www.aul.uni.lodz.pl/t/2014nr92/6.pdf>

Pamiętki po naszych przodkach są najcenniejszym źródłem informacji dla nas i przyszłych pokoleń. Trudno się z nimi rozstać, ale najlepszym miejscem, gdzie przysłużą się one szerszym kręgom zainteresowanych i badaczom historii, jest archiwum. Pani Urszula zdecydowała się przekazać dokumenty do Archiwum Akt Nowych dzięki emisji spotu reklamowego Archiwum Akt Nowych transmitowanego w TVP Info.

Takie skarby kryją się pewnie w niejednej szufladzie naszych domów.

Osoby zainteresowane przekazaniem ciekawych pamiątek rodzinnych lub udostępnieniem ich w wersji cyfrowej są proszone o kontakt z AAN: mariusz.olczak@aan.gov.pl / 22 82 29 053, 22 58 93 183.

Zapraszamy do zapoznania się z [wystawą on-line dokumentów Akt Kazimierza Wencła](#).